

23. august 2022

Direktionen

Strandboulevarden 49
2100 København Ø

Sundhedsstyrelsen,
Enhed for Primær Sundhedsvæsen

Tlf +45 35 25 75 00

E-mail: sstprim@sst.dk

www.cancer.dk

UNDER PROTEKTION AF
HENDES MAJESTÆT DRONNINGEN

Høring: Faglig ramme for etablering af nærhospitaler

Kræftens Bekæmpelse har fra Danske Patienter modtaget Sundhedsstyrelsens høring vedr. den faglige ramme for etablering af nærhospitaler.

Vi finder det positivt, at Sundhedsstyrelsen har udarbejdet en faglig ramme for de kommende nærhospitaler. Vi noterer os, at den adresserer en række af de grundlæggende udfordringer i sundhedsvæsenet i dag og i sin rammesætning for nærhospitalerne ønsker at styrke et mere sammenhængende sundhedsvæsen.

Nærhospitaler – eller mere specialiserede sundhedshuse – kan have potentiale for lettere adgang til en række sundhedsydelser for mange patientgrupper. Men nærhospitaler er også endnu en organisatorisk enhed i et sundhedsvæsen, som allerede i dag har udfordringer ved overgange mellem de forskellige aktører i patienternes forløb. For Kræftens Bekæmpelse er det vigtigt, at etableringen af nærhospitaler medfører en dokumenteret bedre sammenhæng for patienterne og bidrager til en bedre og mere effektiv behandling.

Der er i dag ikke ensartet og lige adgang til sundhedstilbud på tværs af landet samt geografisk og social lighed i sundhed. Nærhospitaler kan være et forsøg på at afhjælpe især den geografiske ulighed, men der er et kæmpe behov for en samlet national kvalitetsplan, som har krav til – og monitorerer – indsats og kvalitet i de kommunale sundhedstilbud samt hvordan samarbejdet er mellem kommuner, sygehuse og almen praksis.

Vi er desuden meget enige i, at etablering af nærhospitaler – som det også nævnes i høringsudkastet – endnu mere aktualiserer behovet for øget deling af relevante oplysninger om patienterne på tværs af kommuner, sygehuse og almen praksis. Og at det også øger behovet for en accelereret udvikling og anvendelse af virtuelle og telemedicinske løsninger. En større fremdrift i de nationale projekter på disse områder er derfor et nødvendigt grundlag.

Det opstilles som en præmis for nærhospitaler i høringsudkastet, at patienterne vil møde ensartet kvalitet i alle dele af forløbet, uanset om det foregår på nærhospitalet eller akutsygehuset. Det er vigtigt, at konkrete beskrivelser og anbefalinger til patientforløb i nærhospitaler –

herunder krav til kvaliteten i indsatserne, krav til kompetencer og til samarbejdet – efterfølgende supplerer den faglige ramme. Samt at det monitoreres, om nærhospitaler i praksis bidrager til mere sammenhængende tilbud af ensartet høj kvalitet. Det bliver f.eks. vigtigt at følge, at behovet for nye kompetencer, samarbejdsformer, udstyr og koordinering, som oprettelsen af et nyt organisatorisk organ vil kræve, ikke forringer omfang og kvaliteten af indsatser til patienterne.

Endelig bør den foreslåede nationale evaluering af nærhospitaler, herunder hvordan nærhospitalerne bidrager til udviklingen af det primære sundhedsvæsen, igangsættes allerede nu.

Nærhospitalernes tilbud på kræftområdet

Nærhospitalerne skal ifølge det faglige oplæg som udgangspunkt have fokus på kroniske sygdomme og behandling på hovedfunktionsniveau. Direkte i relation til kræftområdet nævnes der i oplægget følgende:

- At patienter med livstruende kroniske sygdomme, der har behov for understøttende og symptomlindrende palliativ ambulant behandling, bør kunne tilbydes forløb i nærhospitaler. Samt at der bør etableres samarbejde med aktører på det palliative område uden for nærhospitalerne, herunder kommuner, almen praksis og hospice.
- At f.eks. kemoterapi vil kunne varetages i nærhospitalerne.

Kræftens Bekæmpelse vil gerne støtte op om, at der kan tilbydes både palliative forløb og kemoterapi i nærhospitalerne. Og desuden kvittere for, at høringsudkastet nævner, at patientforeninger kan være én af de aktører, som kunne stille tilbud og rådgivning til rådighed i nærhospitalerne.

Herudover vurderer vi, at nærhospitaler inden for følgende områder og under de rette forudsætninger vil kunne medvirke til en styrket indsats på kræftområdet:

- Rettidig opsporing af kræft (herunder recidiv) kan muligvis styrkes gennem en lettere og tættere adgang til diagnostiske undersøgelser for almen praksis (og patienterne). Men diagnostiske undersøgelser foretaget på nærhospitalerne skal fortsat vurderes af specialister. Og omfanget af udstyr på et nærhospital skal ikke hindre, at patienter henvises til de (mere) specialiserede undersøgelser, som de har behov for.

I forhold til forløbet efter behandling for en kræftsygdom er en del af de opfølgende kontroller (blodprøver) allerede udlagt til almen praksis og bør forblive i dette regi. Den praktiserende læge er tovholderen i patienternes liv efter og med kræft, og i forbindelse med kontrollerne vil de kunne følge op på f.eks. behov for yderligere (kommunal) rehabilitering, håndtering af senfølger mv.

- Det vil være en fordel, hvis præhabiliterende indsatser til optimering af den efterfølgende behandling, herunder medicingennemgang, kan løftes bedre i samarbejde med et kommende nærhospital end i dag på sygehuset. Det kan f.eks. dreje sig om behov for tobaksafvænning, ernæringsindsatser og/eller fysisk træning mv. til patienter inden behandling.
- I efterforløbet efter en kræftsygdom kan nærhospitalerne muligvis:
 - understøtte flere diagnosespecifikke kommunale rehabiliteringstilbud ved tilbud på tværs af kommuner – hvor et eksempel er det tværkommunale samarbejde for borgere med kræft i Region Hovedstaden
 - tilbyde specialiserede indsatser til senfølger efter en kræftsygdom – hvor et eksempel er ambulant behandling af sekundært lymfødem ved specialuddannede fysioterapeuter i Helsingør Sundhedshus

Dette skal dog opvejes mod længere transport og dermed mulig mindre eller ingen deltagelse for dele af i målgruppen.

Nærhospitalernes rolle i det primære sundhedsvæsen

Indsatsen i de kommende nærhospitaler skal koordineres med arbejdet i de nye sundhedsklynger og udarbejdelsen af de regionale sundhedsplaner. Som det fremgår af høringsudkastet skal de formaliserede sundhedsklynger bl.a. være med til at danne et fundament for organiseringen og samarbejdsstrukturen omkring nærhospitaler. Vi finder dog ikke, at høringsudkastet i tilstrækkelig grad nærmere konkretiserer nærhospitalernes organisatoriske, ledelsesmæssige og økonomiske sammenhæng med de kommende sundhedsklynger.

Nærhospitalerne er én af flere (nye) initiativer og strukturer, som skal fremme sammenhæng og tryghed i borgere/patienters sygdomsforløb. I den kommende udvikling af det primære sundhedsvæsen – herunder i forhold til nærhospitalers rolle – er det for Kræftens Bekæmpelse vigtigt, at der sikres:

1. Et styrket tværsektorielt samarbejde mellem kommuner, almen praksis og sygehuse

Den nødvendige støtte til udfordringer i livet efter kræft kræver, at det tværsektorielle samarbejde mellem sygehus, almen praksis og kommune styrkes, så ansvaret for opfølgning efter en kræftsygdom – herunder opsporing og behandling af senfølger – klart forankres, f.eks. i sundhedsaftalerne.

2. Øget fokus på og kompetencer inden for opsporing og håndtering af senfølger efter en livstruende sygdom

Social- og sundhedsfagligt personale på både sygehus, i almen praksis og i kommunale sundheds-/jobcentre bør opkvalificeres i forhold til forebyggelse, opsporing, behandling og støtte til senfølger efter kræft.

3. Standarder for og monitorering af kvaliteten i det primære sundhedsvæsen

Det er afgørende at få mere viden og data om rehabiliteringsindsatserne og de palliative indsatser i det primære sundhedsvæsen gennem en nationalt forankret systematisk opfølgning på indsats og kvalitet i det primære sundhedsvæsen.

4. Bedre muligheder for fælles løsninger, herunder for fælles ledelse og finansiering på tværs af sektorer i sundhedsvæsenet

Som det også fremgår af høringsudkastet, er det forsat en væsentlig udfordring, at sundhedsvæsenets organisering (og sundhedsloven) udgør en barriere for samarbejde på tværs af sektorer og fagligheder. Som led i en erfaringsopsamling er det vigtigt, at der skabes læring i forhold til effekten af nye ledelses- og organisationsformer omkring de nye sundhedsklynger og nærhospitaler.

Vi står, som altid, til rådighed for sparring om udvikling af sundhedsvæsenet til gavn for kræftpatienter og deres pårørende.

Med venlig hilsen

Jesper Fisker

Administrerende direktør